

A MUNKA

XVIII. évfolyam, 13. szám.

Ára 16 fillér

Salgótarján, 1940 március 23

A feltámadás titka.

Nincs ember a földkerekségen, akinek a lelkében ne élne a sirtóni élet sejtelve.

Még a legvadabb népeknél is megtalálták a vallásuk lényeges alkatrészét jellemző, túlvilágról szőtt, szép álmokat.

A legritimébb emberektől, egész az emberiség legnagyobb bölcselőjeikig mindenütt áthatja az emberi lelket — mint a só az ételt, mint a levegőt az éter — a feltámadás, illetve a halhatatlanság hite.

Ez az emberiséget a legszebb és legmeghatóbb álmokképelet alkotására készítő hit azonban, csak a kereszténységben lépett ki a szaiszi fátyol alól és lett valósággá az üdvözítő feltámadásának történeti lényévé valósulása által, amelyre esztendőnként a husvéti ünnepek emlékeztetnek.

Szent tanításokat közölnek velünk.

Arról, hogy legyen bármily nehéz a földi sors, bármennyi szenvedéssel tele, bármily sok tövissel kirakott az útja — ha ezek próbái közben is megőrizzük a Krisztusi hitet lelkünk mélyén, számunkra ez, mint az elvetett magban a csíra, örök életnek az alapjává lesz, amelyből az örök öröm földöntúli légkörében, örök boldogságvirággá változik át a szenvedő és gyarló emberlélek.

Ezért ünnepeljük oly szent áhitattal husvét ünnepét és húzódunk megtört és áhitatos lélekkel szent vigasztalásának forrásához.

Nemcsak az egyes emberek.

De ugyanígy a nemzetek is.

Annyi sorspróba, annyi veresztesség, a nemzeti szenvedések annyi keresztfaerdején is átvezetett történelmünk útja, hogy való-

ban, mintha Istennek a szenvedésekre külön kiválasztott népe volnánk itt, a nagy népek tengerének hullámtörő szigetén, a Duna medencéjében

S míg annyiszor átsaptak ezek a hullámok felettünk s annyiszor látszott már elveszettnek minden — ez a nép híven ragaszkodott az egyetlen mentsfához, ahhoz a gólgóttai keresztet, amely megtartásának szent titkát adotta számára is.

Mert a nemzeti feltámadás titka a mi nemzetünk számára se más, mint a hit, amely a kereszténységben lett az emberiség áldott és boldogító lelki tulajdonává.

Ez tartogat a jelenben is boldog ígéretet mindnyájunk számára, hogy a trianoni sír se örök és ebből is elkövetkezik a szabadulás órája.

A keresztény hit azonban nemcsak megnyugvás, mint az izlám legfőbb lényege, amelynek minden mindegy, hisz a dolgok alakulását körülötte, egy ügyis megváltoztathatatlan akarat szabja meg elkerülhetetlenül. Nem is csak abban, amelynek birtokában minden más feleslegessé válik s mint Indiában tétlen köldöknevezésben éri el csúcspontját és tetőfokát.

A keresztény hit az élet rithmusába, az élet lüktetésébe is beleavatkozó, a világ arcúlatát megváltoztatni, az élet kereteit, formáit és tartalmát jobba, nemezebbé, boldogabbá tenni hivatott életformáló tényező. Amely beállít az élet sodrába s nem a vaksors csillagához igazodik, hanem ahhoz a Keresztfahez, amelyen át az Egkegyelme hajolt le hozzánk, hogy mindeneket magához emeljen ebben a világban is.

Ezért kell érvényesülnie ennek a keresztényen hitnek az egyéni élet formálásban, a családban, a társadalomban, a gazdasági és politikai élet terén is egyaránt. Ez vigye a gazdagot közelebb a szegényhez, a hatalmást a gyengéhez, a sokkal bíró a semminélkül valóhoz. A segíteni tudót a segítségre szorulóhoz, a munkaadót a kenyér nélkül nem hagyható munkához. És ebben találjon egymásra mindenki, aki eddig azt hitte, hogy semmi köze sincs az ő alatta álló embertársához.

És így sugárzódik be a nép azzal az életerővel, amelynek nem-

tud ellenállni a kripták sziklafala, a temetők megannyi sirhalomsora, ellenséges népek halálgöygye és fondorlatos békeszerződések papirrongya sem.

Ezen az uton már meg is indultunk. De még sok stáció áll előttünk, amíg minden magyar szabad és magyar lesz e honban. De hogy az utolsóhoz is odaérkezzünk, teljék el még jobban a magyarlélek a hiterejével, hogy megneemesítse erkölcsünket, jobbakká tegye egymás iránt szíveinket és közelebb vihesse az Istenhez mindennapi életünket is.

Dr. Cs. L.

A miniszterelnök Kassán.

Az egész magyar közvélemény még mindig Teleki Pál gróf miniszterelnök kassai beszédének hatása alatt áll. Teleki Pál gróf minden megnyilatkozása eseményszámba megy a magyar politikai életben, a kassai beszédre azonban különösen felfigyel az ország népe. Felfigyel és még mindig a hatása alatt áll, mert akkor hangzott el, amikor a Felvidéki Magyar Párt történelmi hivatását befejezte s kimondta megszűnését, hogy átadja helyét a Magyar Élet Pártjának és lehetővé tegye, hogy a Felvidék lakossága politikailag is bekapcsolódjék a nemzet életébe.

A nagyválasztmányi ülésen a nemzet nevében Teleki Pál gróf miniszterelnök köszönetet mondott a nehéz magyar munkáért, a husz év magyar összefogásért és a csüggedés nélküli kitartásért. Igazi, pártokon felül emelkedő államférfi nagyságát bizonyította be Teleki Pál gróf, amikor a történelmi érdekekben gazdag párt tagjait arra kérte, hogy a régi keretek feloldása után mindenki csatlakozzék oda, ahová akar, de feltétlenül magyar emberek közé menjen.

A kassai üléssel egyidőben 820 viszácsatolt területi városban és községben szűnt meg az idegen uralom alatt valóssággal magyar missziót betöltő párt s helyébe mindenütt kimondták a Magyar Élet Pártjának megalakulását.

Ez alkalommal Teleki Pál gróf miniszterelnök nagyszabású beszédet intézett azokhoz, akik önként csatlakozni szándékoznak a Magyar Élet pártjához. Természetes egyszerűséggel, közvetlen monddorban, mintha csak beszélgetne a hallgatósággal, kitért a miniszterelnök a nemzet sorsdöntő kérdéseire, ismertette a magyarság időszerű problémáit. Nem adott programot, mert ő már benne van a munkában s azt várja, hogy a nemzet miként itéli meg eddigi működését. Nem is adott programot, hiszen Európa mai helyzetében nem tudhatjuk hogyan alakul a világ a közel jövőben, még kevésbé, hogy mi lesz évek múlva. Az időszerű problémákat illetően rámutatott arra, hogy a zsidótörvény végrehajtásával józan ész és okosan igyekezzük haladni a kormány s azt nem huzhatja rá semmiféle külföldi kaptafára, mint ahogy minden törvényt a mai sajátos viszonyaink szerint kell végrehajtani. A földbirtokpolitikai javaslat kérdésében létrejött a meg egyezés, azt kellő megfontolással fogják végrehajtani, úgy hogy a földreform mellett zavartalanul fenntartható legyen a termelés rendje és jól termeljünk. A honvédség felfegyverzést program szerint öt év alatt kellett volna végrehajtani, de a mai Európában létezőnk a jól felszerelt erős hadsereg, amiért is ezt a programot másfél év alatt végre kellett hajtani.

„A MUNKA” TÁRCAJA

Vásárlás Turán.

Írta: KISIGMÁNDI GÉZA.

— La ilala il Allah! — szállongott a Boldogasszony egykori templomának tornyából a műezzin esti imádsága. A fájdalmasan vontatott kiáltás szétfutott az apró budai házak között és elveszett az éreszek alatt.

— Samil effendit keressük, megkövetlek — mondta egy magas, karcsu férfi a szerencsén szolgának, aki a döngetésre kinyitotta a kaput.

— Mi járátban vagytok? — kérdezte a fekete ábrázatu legény, ugyancsak ékes török nyelven. — Nem szereti a gazdám, ha napszállta után háborgatják.

— Ne essék rák a barágja — kérlelte az idegen. — Nagyon sürgős és fontos ügyben jöttünk hozzá Turáról. Ennyit mondj csak az effendinek.

A szerencsén morgott valamit és aztán elnyelte a fekete kapualja. Denevér surrant el a két jövevény feje mellett. Valahol bagoly zavarhatta meg az alvó galambokat, mert elmosódva is idehallatott az azuk. Kóborló kutya suvadt a fal mellett és libegve szaglászta az egyik férfi társasnyáját. Végre kinyílt a kapu és megjelent Samil effendi, Ali budai bának mindenható, öreg kalmárja, akinek nagyon nehéz olyan portékát ajánlani, amelyet meg ne venne.

— Köszöntelek benneteket — bölintott tisztelettel, de összehúzott szemöldöke alatt élesen villant a szeme. — Mivel szolgálhatok? Mondjátok szaporán, mert a magamfajta öreg embernek ilyenkor már pihennie kell, hogy holnap új erőre kapva, dolgozhassék tovább.

— Turáról jöttünk effendi — hajolt meg törökösen az egyik jövevény. — Ha nem veszed rossz néven és tolakodásnak, megmondom a nevünket is. Jómagam Boros Gergő vagyok, a barátomnak meg Szabó Istók a tisztességes neve.

— Hát nem vagytok törökök? — csodálkozott az örmény kereskedő. — Hiszen a gunyátok tisztára török, ha a felhomályban jól kapja a szemem. Hát akkor csak beszéljünk magyarul, Jőjjetek beljebb. Itt a folyosón van pad is, asztal is. Kényelmesebben egyezkedhetünk ott.

A két legény szeme összevillant. Elhelyezkedtek az asztal mellett, aztán Gergő már éppen köszörülte a torkát, hogy belekezd a mondkákba, amikor megszólalt Samil.

— Hát ha magyarok vagytok, miért jártok török gunyában?

— Szabadabb a járásunk uram — vetette oda Gergő, akinek igencsak jól váltathatót az esze, mert mindenre tudott azonnal válaszolni. — Ha magyarul rendesen valónak látnak, be sem eresztene ide a várba, nekünk pedig veled van dolgunk. Így aztán abban állapodtunk meg,

hogy megmástitjuk a gunyánkat, mert hamarosan szeretnénk végezni.

— Ha lehet, rajtam nem fog megakadni — heyeselte az örmény. — Hanem árul már el, hogy mit akarsz velem megváltatni? Mert, hogy ez a szándékod, az biztos. Aki Turáról így szökök be a várba, annak oka is van rá. Nem igaz?

— Tiszta szent igaz uram! — hagyta rá Boros Gergő. — Olyan vásárt csinálhatunk velünk, hogy megörvendezteted a nagyságos Ali basát. De nem kerülgetem, mint macska a forró kását, hanem megmondom, hogy erdőt akarunk eladni. Felnap Istók barátommal jól kilépve, ha körül tudjuk járni. Tiszta bükk az egész. Negyven éve nem látott fejszét. Ez lenne az egyik. Azután kineztünk jó két falka fehér tehenet. Vagy ötszáz darab lehet. A gazdákkal megalkudtunk, hogy mi ketten felhívjuk a te figyelmet.

— Nem bánom — szakította meg Samil, akinek tetszett az üzlet. De miért nem ajánlottátok fel másnak? Miért éppen nekem, hiszen én jó három napi járásra vagyok Turától.

— Hát kinek van ezen a szegény földön annyi pénz — bizelkedett Gergő, — hogy ki tudna fizetni nekora sumrát? Csak a budai basa kalmárjának az izákjában akad annyi arany, hogy árat szabhasson a fátért és a marháért.

— Bőrünk is akad vagy nyolc-kilenc négyszögletes szekérre való — toldot-

ta meg Istók, aki eddig csak bólgatott kenyeres pajtása szavaira. Az én edesapám cserző varga. Ha jobban megszagolsz, még rajtam is érződik a cser savanyúsága, pedig én már csak a földmivelésben dolgozom.

— Ne szaporítsuk a szót barátaim — vágta el a beszéd fonálát az egyre álmósodó Samil — hanem állapodjunk meg abban, hogy reggel korán utra kerülünk. Ha nincs jobb alkalmatosságotok, akkor jöhettek velem. A nagy ekkös kosimon ellérünk kényelmesen. Azután ott Turán, majd meglátjuk, mit lehet csinálni.

Kezeltek és elváltak. A szerencsén kikísérte őket, de most már nagyon meghajította tarra borotvált, sötét koponyáját, mert látta, hogy a gazdája barátságosan bánt a vendégekkel.

— Saleml — bucsuzott. — Virradatkor legyetek itt. Ha két nagyot meg rá három aprót ütök a koppantóra, akkor tudom, hogy nem idegenek akarnak bejönni.

Boros Gergő, meg Szabó Istók halank fűtyörészve rőtta a girbe-görbe utcákat, de mindig behúzódott a várszerű kapuk mélyedésebe, ha hallotta a török őriarat közeledését. A Csonka-torony aljában azután meghuzódtak. Ott voltak a magyar végvárakból fogságba esett és szabadulást váró szegény rabok tanyái. Olyan macskamódra jártak, hogy nezelelő lefeküdtek és még fent volt az égen a Virrasztó csillag, amikor már eltűntek.

Őszintén beszélt a miniszterelnök a bajokról, a nehézségekről, amelyekkel meg kell küzdenünk. Hangzatos ígéretek nélküli szavaiból kiértelt a nemzet jövőjébe vetett hit, a törhetetlen bizalom. Összefogásra hívta fel a visszatért lakos-

ságot a kérés, hogy ne csináljanak csoportokat, érinkezzenek társadalmilag, mert neki nem a pártállás, hanem az egységes társadalom a fontos, ő nem a pártokért, hanem egész Magyarországot aggodízik.

Keresztény és nemzeti politikát vállalt a miniszterelnök. Nehéz feladat volt a kettőt együtt vállalni, de meggyőződésből tette s mint mondotta végig küzd a harcot. A harcban a zászlótartó s az irányt mutató maga Teleki Pál gróf, akit a magyar életbe immár politikailag is bekapcsolódott felvidéki lakosság egy emberként követ. Az ő vezetése alatt kellett mérséklettel haladunk — a hazatértekkel együtt — nemzeti törekvéseink megvalósítása felé.

A közegészségügy fáradhatatlan munkása.

A jugoszláviai *Reggeli Ujság* egyik száma „A magyar család aranykönyve” című cikkében örömmel jelenti be olvasóinak, hogy a lap husvét számához egy nagyértékű és nemzetmentést szolgáló, közegészségügyi munkát csatol ajándékképpen. A kiváló és népszerű munkát dr. Zemplényi Imre helybeli bányafőorvos írta és a magyar rádióban fel is olvasta: „Fő az egészség” és „Nem betegszünk meg” címmel.

A Jugoszláviai magyar hallgatók tetszését a nagyszerű tanulmány nagyon megnyerte, írásban a magyar rádió útján megkérték Zemplényi főorvost, hogy a szép és hasznos művet engedje át az ottani „Közművelődési Tanács”-nak, amely azt kinyomtatva, eljuttatja a Jugoszláviában élő magyaroknak, hogy ily módon részben a sokféle és ártalmas népi betegségeknek és babonás gyógykezelések-

nek elejét vegyék, másrészt pedig a magyar kulturális célokat szolgálják a tiszta, világos és népies nyelven megírt munka útján.

Dr. Zemplényi Imre bányafőorvos mint hivatása magaslatán álló orvos és jó hazafi, készséges örömmel küldte meg nagy fáradtsággal megírt munkáját, teljesen díjtalanul a nagy és nemes cél érdekében, Jugoszláviában élő magyar testvéreink használatára.

Ugy érezzük, hogy idegen országban élő fajtásvéreink a nemzeti és kulturális megerősödés érdekében szükséges tennivalókat tisztában látják mint mi, ha tehát most Zemplényi Imre főorvos munkájának terjesztésére való átengedését kérjük, ezzel egyúttal a legnagyobb elismerés jutott osztályrészül az évek óta önzetlenül dolgozó bányafőorvosnak: dr. Zemplényi Imrénak.

Az elhallgatott Mátyás király...

Csodálatos, hogy a nagy Mátyás király születésének 500 éves évfordulója mellett mily könnyedén tud elsiklani a mai magyarság.

Míg a legkisebb párttitkártól fel az előkelő szónokig, mindenki évek óta naponta idézi a Szent-Istváni gondolatot, addig Mátyás nagyságához méltó ünneplések, emlékezések egyre kevesek...

Szent-István emlékét méltó módon megünnepeltük. Aranyvonat járta be az országot. Több könyv jelent meg Szent Istvánról, ugyanúgy több bélyeg emlékeztet uralkodására, jelentőségére. Helyes! — Természetes! — De ahogyan első nagy királyunk megérdemelte mindent, talán nem sokkal kevesebbet megérdemel az utolsó, nagy, magyar király, Mátyás emléke is!

Azt mondtam: utolsó, nagy, magyar király! Akinek birodalma, hatalma, fénye messzebb hatolt, mint Istváné. Sohasem ragyogott olyan messzi teret bevilágító fénnel a magyar nagyság s ha-

talom fénye, mint Mátyás alatt, kinek uralmát nyögte Bécsnek büszke vára...

Neki is sok baja volt a lázadókkal, de egyiknek sem öntetett ölmet a fülébe. Hatalmának megszilárdítása érdekében, — mely hatalom megerősödése épen úgy nemzeti érdek volt, mint az István-tól terjesztett új hit beplántálása — sohasem nyult gyilkokhoz, méreghez, mint korának renaissance fejedelmek, a Mediciek, Sforzák, Velence (a Tizek tanácsa). Megbocsájto tudott lenni abban a korban, — mikor mondhatnám, alkotmányos e köz volt a tör és a méreg. — még azokkal szemben is, akik ellene fellázadtak. Mint István, ő is megbecsülte az idegenek tudását. Hűségüket pazar bőkezűséggel jutalmazta, de a magyarság feletti uralmukat teljesen meghiusította.

Ha voltak is uralkodásának csekély árnyfoltjai, általában mégis alatta volt Magyarország oly hatalmas, oly gazdag, amilyen sem azelőtt, sem azután nem volt sohasem... Őt millió lelket számlált akkor hazánk.

Szegény Samil nem tudott szólni, csak integetett. Azután keresztet hányt magára akkora szaporasággal, hogy közben a verejték kigyöngyözőlt ráncbaszaladt homlokán.

— Nincs nekünk erdők, meg marhánk, de még egy pár jó csizmára való bőrünk sem, olyan szegények vagyunk, mert a bécsi magyar király nem törődik a vitézeivel — komolyodott el a végvári hősök csillaga, esze és reménye — azért hát elhatároztuk, hogy ellopunk téged és megsarcolunk. Istóknak is, nekem is van jegybéli mátkám. Azt gondoltuk, hogy majd te kihazasítoz a két leányzót, no meg Dobó István kapitány urunknak is jut majd valami a vár kijávitgatására. Ne félj, hajdászala se görbül. Amíg velünk vagy, vendégnek tekintünk és becsületünkkel állunk jótérségedért. Ird meg a basának, hogy küldjön százezer tallért. Te megérsz neki annyit. Most pedig kocogjunk lsten nevben tovább...

Óriás volt mint ember, mint államférfi, mint hadvezér. Királyi egyéniségét legjobban jellemzi, hogy a népmesékben csak ő tudott „király” maradni.

Igazi nagy király volt s nagy volt uralma alatt ez az ország.

Tele van tanulsággal kora s egyénisége sokoldalú gazdagságából annyit lehet meríteni...

Buda felett akkor ragyogott utóljára a melegtényű nap. Utána már csak bágyadt fényű hold sápadzott felettünk, és sohasem derült ránk a napsugár életelő, vidító melege. — Utóljára akkor voltunk nagyok, igazán magunknak élő szabad nemzet. Azután már csak az elesettség, céltévesztett meddő vergődés, küzdés a pusztá lét fenntartásának mindennapi gondja nehezedett ránk. Hiszen voltak nagy magyarok Mátyás után is, de minden emberi s vezéri nagyságok mellett is csak rövid időre tudták felemelni a mélyre zuhant nemzeti öncéluság gondolatát. A magyar uralmi (birodalmi) gondolat végleg elbukott. Örültünk, ha pusztá létünket biztosítani tudtuk, s egész nemzeti létünk Mátyás után már csupa megalkuvások sorozata, a hősi erőfeszítések (Rákóczi, Kossuth) ellenére is...

És ha sohasem tudtunk volna másról, mint csak a Bécsből irányított alárendeltségről, szolgálóletről, császári kegyről, harácsoló törökről, tudtunk volna-e küzdeni egy emberibb s magyarabb világért, egy szabadabb hazáért? Elesettségünkben csak régi nagyságunk emléke adott erőt a holnap megújuló csatáihoz. Most talán nincsen szükség eszményképekre? Nincs szükségünk arra, hogy Mátyás nagyságán gazdagodjunk? Hiszen Európa ma oly nagy hangotvivő országainak szomszédságában nem árt a szomszédokat egy kicsit arra emlékeztetni, hogy mi már voltunk jó időn át sorsok intézői Európa e szögletén, s e szerepre ma is igényt tartunk. És idegen élettér semmiképpen se leszünk.

Azt a tanulságot is levonhatjuk még, hogy körülbelül a magyarság akkor emelkedett fel, ha a németiség gyengébb volt, vagyis akkor lettünk nagyok, ha elég erőnk volt szembeállítani a nyugati törekvésekkel. (Tragikus ebben, hogy mi segítettük magunk fölfe pártoskodással, széthúzással.) Annyi utmutatást, okulást találunk a mátyási forrásnál, de nekünk nem kell még a rá emlékezés sem?

Ha postre megy

a tenyészállat vásárra okvetlen menjen el a ROYAL SZÍNHÁZBA

és nézze meg a legnagyobb sikerű

BOMBA ÜZLET

című látványos revü operettet.

Vásárigazolványra 25% kedvezmény.

A jelen mindig szívesen keres igazolást a multban, Mátyásban semmit sem lát igazolva? fél rá gondolni?

Korunknak szomorú jelensége, hogy míg diszolgári okleveleket nagy ünnepek kisérétében nyujtanak át az arra érdemeseknek nagy tömjénezések között, míg tucatjával jelennek meg könyvek az ebihal tenyésztéstől, a pincsikutya idomításán át a bábaképzésig, míg a „Pax-ting” emlékére is bélyeg készül; Mátyás emlékére alig jut valami.

Szomorú ez az elhallgatás és a még élő nagyságok előtti határtalan, szétolvadó, görnyedező, alázatos hajlongás.

Fel kell pedig hívunk a világ figyelmét a mi Mátyásunkra! Könyveknek és bélyegeknak kell megjelenni emlékére. Ki kell adni néhány Corvina stílu könyvet a nagy könyvbarát: a tudós emlékére. Erdőt, védművet építeni emlékére annak a nagy hadvezérnek kinek kardját félté minden szomszéd.

Amint Thaly Kálmán buzgólkodására felépítették az ezredéves emlékoszlopokat, e templomépítő nagy király emlékére építsünk, vagy restauráljunk valami korabeli várat vagy templomot. Emeljünk szobrot Budán. Ne csak Kolozsváron legyen Mátyás szobor, méltó lenne a budai királyi palota egy részének mátyási izlésben való átépítése.

Valami nagyot e nagy király emlékének! Mint Traján császár vagy Hadrianus emlékét megörökítette Róma, mint a piramisok őrzik a fáraók emlékét, úgy alkossunk mi nagyot e nagy király emlékére.

És rendezzünk országra szóló nagy ünnepséget Budán s hívjunk meg sok idegent, hadd lássák, hadd tudják, ki volt Mátyás s tarujuk meg tisztelni emlékét s becsülni a magyart.

Petróczy Gyula

Hírek és különfélek

Dr. Kovács Sándor püspök Salgótarjánban. Bensőséges ünnepség keretében látta vendégeül a salgótarjáni egyházközség főpásztorát Dr. Kovács Sándor püspököt, aki virágvasárnap a kulturálisban tartott vallásos estén mélyen szántó előadással gazdagította a gyülekezet lelki világát. A Krisztuskövetés és a magyar sors keresztje alá vezette el hallgatóságát, rámutatva arra, hogy történelmünk nagy alakjai közül Mátyás király, II. Rákóczy Ferenc, Széchenyi István és Kossuth Lajos a nagyhit, ill. hűség napjaiban érkezett el élete utolsó estéjére. A szenvedés élelformáló és egyéniségalkító erejét hangsúlyozta ki, amely egyformán érvényesül az egyének és a nemzetek életében is, amiből a magyar nemzetnek kiváltképpen bőségesen jutott ki osztályrész. Közreműködtek még Veszelyovszky Erzsébet finn ének előadásaival, aki maradék nélkül tolmácsolta a testvérmagyar lelkéből fakadt ének mélyesége szépségeit, miben Gabler Edit zongorakísérete kifogástalanul segítette, Koppány Mimóka, aki szíthe egyedülálló művészetét verset adott elő, Kárpáthy Lóránt és Takács András, akik szavaltat, ill. melodramával ragadták magukkal a hallgatóság lelkét, Kovács Géza, aki zongorajátékkal működött közre és a Vegyeskar, amely ezután talán a legjobb lelket adta két nagystíli műdarab előadásával, melynek szövegeit Patay Erzsébet és Becht Magda énekeltek mély hatást váltva ki. A bevezetőt és zárszót dr. Csengődy Lajos alesperes tartotta.

A karancseszi-i Hangya vezetősége április 30-i belépésre szaképzett két kisegítő családtaggal s 1500 P. kézpénzövédekkel rendelkező boltkezelőt keres. Javaldalmazás: 3 százelek forgalmi jutalék, lakás, fűtés, világítás. Havi forgalom 6-7000 P. A nyitandó fióküzletnek átadott áruk után forgalmi jutalék nem jár! Ajánlatok az Igazgatóság címére küldendők.

GYÁSZ.

Először játékaiddat gyászolod meg, Az elveszett labdát... az eltört falovat, Aztán egy-egy távozó barátot, S az első szerelmes tavaszodat.

Később Szüleidet, ... kik árvának hagytak, Majd egy-egy elmúlt szép napot, Meggyászolod még azt, kit nem ismersz, Mert az élettől az is sebet kapott.

Egy nagy-nagy feketeruhás szomorúság [az Élet, Örülni mi csak nagy ritkán tudunk, S ha öröm ér is... az eltűnt bánatot [siratjuk,

Mert mi még ilyenkor is mindig gyászozunk! [unkl Visnovszky László.

Volt hadifoglyok bajtársai összeszervelele. Szeretettel kérjük orosz, olasz, szerb, román, francia, angol, japán stb. hadifogságot átélt tiszt, altiszt, legénységi bajtársakat, hogy Salgótarjánban pünkösdi hétfőjén közöbajra rendezendő összejövetelre úgy maguk, mint általuk ismertek címeit körölni érteskedjenek. A rendezésre vonatkozó indítványok köszönettel vételnek. Nemcsak Salgótarján és vidéke, hanem távolabbi bajtársakra is számítunk. Névre szóló műsort idejében küldeni fogunk. Jelentkezések, címek: Végh Kálmán könyvkereskedő és Zagyvai Béla (Ipartestület) címekre küldendők. A viszontlátásra!

Meghívó. A Salgótarjáni Róm. Kat. Olvasókör 1940. ápr. 9-iki kerdetel billiárd versenyt rendez, kezdők, haladók és főversenyzők részére. A verseny Salgótarján bajnokságáért folyik. Nevezési díj személyenként 1 P. Jelentkezés Kölinkás Kálmánál, Balázs Józsefnél és a kör kezelőjénél 1940. ápr. 9 ig. Sorsolás 9-én este 7 órakor. A versenynapok és órák megállapítása a sorsolás estéjén történik. Verseny alatt a billiárd díja óránként — 30 fillér.

Samil effendi állta a szavát. Kényelmesen elhelyezkedtek. Még az iszák-ból is került elő jó torokdöbögő borocska és amire kezdtek tájékozódni, már majdnem Gödöllőn jártak. Aszódon abrakoltak. A tikkasztó melegben Samilt elnyomta az álom és amikor estefelé felpattant a szeme, éppen a hatvani vár alatt kocogott a kocsijuk.

— None! — kaptal el az ekhó ponyváját és kikémlelt a szabadba — hiszen aki Turára igyekszik Budáról, az nem megy Hatvanba.

Csak most nézett körül és torkán akadt a szó, mert a két erdő eladó hibátlan magyar gunyában volt és a végvári vitézek tisztí süvegje volt a fejükön.

— Engedd meg Samil effendi — huncutkodott Boros Gergő és megpödrintette fekete bajuszját — hogy bemutatkozunk megint. Az én becsületes nevem Bornemissa Gergely, a pajtásomé meg Szócs Istók. Talán hallottad már hírt ennek a két egri hadnagynak...

GYÁRI ÚJ ES HASZNÁLT ÍRÓGÉPEK

KÉNYELMES
FIZETÉSI FELTÉTELEKKEL
KAPHATÓK

VÉGH KÁLMÁN

KÖNYVESBOLTJÁBAN
SALGÓTARJÁBAN.

Bányamozgók híre. A baglyas-aljai és pálfalvai bányamozgók a busvétli ünnepek alatt Petőfi Sándor örökbecsű költeménye nyomán Bakonyi Károly által írt JÁNOS VITÉZ operettnek filmváltozatát fogják bemutatni; Dr. Palló Imre, Dayka Margit, Kiss Ferenc, Peéri Piri, Csontos Gyula, Simor Erzsébet, Vitéz Tibor, Gózon Gyula és Bilicsi Tivadar főszereplésében. A műsort kulturfilm, valamint a Magyar és Fox világhíradók egészítik ki. Előadások sorrendje Pálfalván: vasárnap d. u. 2 és 4 órakor, hétfőn d. u. 2, 5 és este 7 órakor, valamint kedden este fél 8 órakor. Baglyasalján: husvétihétfőn d. u. fél 4 és este 6 és fél 9 órakor.

Halálos kimenetelű baleset. Varga József 25 éves, Simák József 22 éves és Varga Imre 27 éves, szécsényi lakosok, március 16-án, az ottani Grosz-féle uradalomban fát szedtek. Az egyik kidöntött fa vége a földről visszavágódott és Varga Józsefet fejbe ütötte. Varga a fején oly súlyos sérülést szenvedett, hogy még a helyszínen meghalt. A csendőrség a felelősség kérdésének tisztázása végett nyomoz.

Vasutvonal-rongálódás. Ludány község határában, a Nyerges-patak, az áradás következtében medréből kilépett és a Balassagyarmat-Losonc közötti vasutvonal töltését 5 méter szélességben átszakította. Március 16-án 15 óra 20 perckor, a 4244 számú losonci személyvonat az elmosott töltésnek több helyen az elmozdított kocsik miatt megállt. Ennek következtében a postakocsi és egy személykocsi megrongálódott. Regős mozgósítás sulyosan, két iskolás gyermek könnyebben megsérült. A kár még ismeretlen. A vasutvonalon a helyreállítási munkálatok folyamatban vannak.

A szállítás szerepe a korszerű háborúban.

A korszerű háború jellegét két körülmény szabja meg. Az egyik a hadigépek nagy száma, a másik a háborús szervezetek megnövekedett mozgékonyasága. Ez annyit jelent, hogy a nagyobb teljesítőképességű hadigépek több löszert, üzemanyagot fogyasztanak, hogy azok ellenállóképességének leküzdése nehezebb, tehát ismét csak több anyagot igényel, az anyag-elhasználódás tehát rendkívüli méreteket ölt. Az anyag pótlása pedig, éppen a megnövekedett mozgékonyaság miatt, fokozottabb teljesítőképességű szállítóeszközöknek tömegalkalmazását követeli meg.

A háborús szállítás kérdésében tulajdonképpen mindenkor az élő erő szállítása volt a nehezebb feladat.

Tudjuk, hogy a világháború kezdetén egy hadosztály embereinek és lovainak élelmiszer- és gyógyszer-ellátása naponta 3 vasúti kocsi kivánt és ugyanilyen hadosztály közepes hevesességi csatájának löszere mintegy 20 vasúti teherkocsiban fért meg, akkor ugyanannak a hadosztálynak a szállításához kb. nyolcvanszor annyi vasúti kocsi kellett.

Az élő erő szállításának kérdése a korszerű háborúban is nehezebb, mint a megnövekedett anyagszükségleté. Ez a csapatszállítás különösen a felvonuláskor, vagyis a hadseregek megindulási helyzetének elfoglalásakor okoz nagy nehézséget. Ezek az állam rendelkezésére álló minden szervezete és forgalomba állítható szállítóeszközök iránt igen magas követelményeket támasztanak. Különösen a háború első időszakában, amikor az ellenfél légi hadereje más harccselekményekkel még elfoglalva nincs és így teljes erejével ellentéte felvonulást moz-

Az országos mezőgazdasági kiállítás látogatóinak elszállásolása. A március 30-tól április 7-ig rendezendő negyvenkilencedik országos mezőgazdasági kiállítás és tenyészállatvásár látogatóinak elszállásolását a rendezőbizottságának felkérésére ez évben is Budapest Székesfőváros Idegenforgalmi Hivatala vállalta magára. Az elszállásolás elsősorban a budapesti szállodákban és penziókban történik, ahol mindenki igényeinek megfelelő árban kaphat szállást és ellátást. Vidéki tanulmányi és gazdasági csoportok olcsó csoportos elszállásolásáról hasonlóképpen megfelelő gondoskodás történik. Ajánlatos, hogy a kiállítás látogatói szállásigényüket már jó előre bejelentik Budapest Székesfőváros Idegenforgalmi Hivatalánál (Budapest, V. Deák Ferenc utca 2. interurbán telefonszám 18-12-13), amely ezeket postafordultával elintézi és választ ad. A Magyar Kivándorlókat és Visszavándorlókat Védő Irodának a keleti pályaudvar melletti otthónában (Budapest, VIII. Fiumei út 4.), ugyancsak kaphatnak csoportok és egyesek is éjjeli elszállásolást. Az irodának az érkezést legalább 5 nappal megelőzően kell jelezni. A kiállítás szerényebb anyagi körülmények között levő vidéki látogatói — elsősorban a kiállító kiste-nyésztől és állatgondozóktól részére, a rendezőség olcsó, egy pengős ebéd kiszolgáltatásáról gondoskodott a kiállítási vendéglőben. A kiállítás alkalmából engedélyezett 50 százalékos utazási kedvezményre jogosító igazolványok 1:30 P postabélyeg beküldése ellenében a rendezőbizottságnál (Bpest, IX. Köztelek-u. 8.) kaphatók, de beszerezhetők utazási irodáknál, hírlap vállalatoknál, nagyobb községek előljáróságánál, gazdasági egyesületeknél, gazdakörökben, szövetkezeteknél és egyéb intézményeknél is, amelyek az igazolványok árusítására megbízást kaptak. A szomszédos államokban biztosított utazási kedvezmények igénybevételére jogosító igazolványok a vásár külföldi megbízottainál is beszerezhetők.

Jóházból való fiút
nyomdász-tanulónak
felvesszünk.

VÉGH-nyomda, Salgótarján.

S P O R T

SBTC-BSzKRT 3:0 (1:0)

SBTC. pálya.

800 néző.

Vezette: Emődi.

SBTC: Géczi — Budai, Timár — Kiss, Takács IV, Mátrai — Balázs, Jákfalvi, Jenőfy, Lackó, Baranyai.

BESZKART: Régi — Takács, Mosenyi — Bodor, Szalay, Szódi — Balogh, Tancos, Kovács, Mészáros, Bene.

Változatos játékkal indul a küzdelem Lackó már a 3. percben erős lövést centikkel a kapu felé, majd Balogh a sarok tájáról a külső hálót találja el. A 12 percben 30 m-es szabadrugást végez Mátrai, a 16 on Jákfalvi fejjel fogja és Jenőfi elé továbbítja, aki ismét fejjel Lackó elé talál s a csatár eltalálja a hálót 1:0. Nemsokára ismét egy Lackó bombát véd a kapus vetődve, majd Tancos ad Gécinek könnyű munkát. A 21. percben Balázs kiugrik, de Szalay szabálytalanul szereli 20 m-re a kaputól, Lackó gyönyörű szabadrugása a felső sarok mellett csuszlik ki. Változatos, de kissé lanyhult küzdelemmel telik a többi idő.

A II. félidő 6. percében Jenőfi félpályáról váratlan hosszú labdát küld Ba-

ranyi felé, Takács ugyan elébb éri el, de mellé rug, mostmár Régi szalad a szélső elé, össze is akad a labdával, de elcsuszlik s Baranyi eltalálja az üres kaput 2:0. A 10. percben Tancos kitör, de saját kapuja fölé vágva megmenti a veszélyes helyzetet. A 18. percben Bene ugrik ki egyedül, nagy helyzetbe van, de az 5-ön alaposan megvágva a labdát, Gécibe talál. Meleg helyzet volt. Percekig rohamoznak a pestiek. A 40. percben Jenőfi a 16-os előtt kézzel akasztja Takács. Lackó szabadrugását csak akkor vette észre a kapus, mikor már a háló zörgött mögötte. 3:0.

Az SBTC még nem kielégítő a játékkal, de minden része jobb volt. Reméljük, hogy az SBTC még nem teljesen meggyőző játéka nem a szokásos tavaszi visszaesés kezdete.

Egyénileg kiemelkedtek: Lackó, Timár, Mátrai, Balázs, Kiss; ill.: Szalay, Szódi, Tancos.

Szögletarány: 6:3.

SSE-Kassai SC 2:0 (1:0)

Meglepetésre és örömmre, a SSE elhozta Kassáról a két pontot, amely nagyon értékes lesz abban pontgyűjtemény-

ben, amit a kiesés ellen kell összeszedni. A gólokat Tóbiás és Horváth lőtték.

Tavaszi napsütés az arcot szeplőssé teszi

Szeplőt, májfoltot szüntet:

Bubi szeplőkrém

Az arcot fehérre, simává teszi:

Bubi arccrém

Az arcot tisztítja:

Bubi szappan

Pattanást szüntet, zsirtalanít:

Bubi arcszesz

Az arcot megvédi a változó időjárástól:

Bubi puder

Kapható:

SZÜCS RÓBERT
gyógyszeráránban, Salgótarján

Salgótarján megyei város polgármesterétől 4035/1940.

Sportvendéglő stb. bérbeadása.

Hirdetmény.

Salgótarján megyei város tulajdonát képező nyári vendéglő és a hozzátartozó lakás, tenisz és korcsolyapálya, uszoda bérletére árverést hirdetek.

Az ajánlattevélek és szerződés-tervezet a város főjegyzőjénél a hivatalos órák alatt beszerezhetők.

A nyilvános versenytárgyalás 1940. évi április hó 3. napján délelőtt 11 órakor lesz megtartva a városháza tanács-teremben.

Az építkezéssel kapcsolatos írásbeli zárt ajánlatok beadási határideje 1940. évi április hó 3. napjának délelőtt 10 órája.

Az írásbeli zárt ajánlatok a nyilvános versenytárgyalás befejezésekor nyernek felbontást.

Salgótarján, 1940. március 20.

Dr. Förster Kálmán
polgármester.

ÚJ ÍRÓGÉPET

kaphat
régí írógépeért

VÉGH KÁLMÁN
könyvesboltjában
SALGÓTARJÁN.

EGY HASZNÁLT,
JÓKARBAN LÉVŐ

ÍRÓGÉP

MEGBIZÁSBÓL
IGEN OLCSÓN
ELADÓ.

MEGTEKINTHETŐ

VÉGH KÁLMÁN
KÖNYVKERESKEDÉSÉBEN.

Cereden, f. hó 15-én a róm. kat. iskolában özv. Sipsser Lajosné sz. Berger Irén tanítónő jólsikerült hazafias torna-ünnepélyt rendezett. A fillérekből összegyűjtött tiszta bevételt a „Nemzeti Újság” után a finnek részére küldték el.

Jelentkezés a dohánykertész-képző tanfolyamra. A M. kir. Dohányjövődék a debreceni M. kir. Dohánytermelési Kísérleti Állomással kapcsolatban nagy anyagi áldozattal több év óta egy éves dohánykertész-képző tanfolyamot tart fenn. A tanfolyam teljesen ingyenes, csupán beiratási, butor és eszközhasználati díj címén kell egy évre 25 pengőt fizetni. Ezt az összeget is azonban megokolt esetben a Dohányjövődék elengedi, illetve helyettük megfizeti. Érdekei a dohánytermesztő gazdaságoknak, hogy erre a tanfolyamra a fiatal dohánytermelő nemzedéket buzdítsák, illetve oda elküldjék. A tanfolyamra való felvétel tekintetében részletesebb felvilágosítást nyújt a M. kir. Dohánytermelési Kísérleti Állomás. (Debrecen, Pallag.)

A POLLO MOZGÓ

HUSVÉTÜNNEPI MŰSOR:

23-án szombaton 7 és 9 órakor,
24-én vasárnap 1, 3, 5, 7 és 9,
25-én hétfőn d. u. 1, 3, 5, 7 és 9,
26-án kedden 6 és 8 órakor.

MINISZTER BARÁTJA

Páger Antal és Komár Julia
Kieg: MAGYAR HIRADÓ.

27-én szerdán 6 és 8 órakor,
28-án csütörtökön 6, 8 órakor,

A REND KATONÁI

James Cagney, Ann Dvorak
Kiegészítő: FOX HIRADÓ